

Нова серія богословських методологічних семінарів Східноєвропейського інституту теології “Богословські та етичні виклики війни”

У вересні 2022 р. Східноєвропейський інститут теології розпочав нову серію методологічних семінарів, присвячених богословським аспектам війни та миру, міжнародних та міжетнічних конфліктів, підходів до їх розв'язання. З часу зародження церкви християнам доводиться перебувати у стані постійної напруги, зумовленої їх подвійною ідентичністю як послідовників Христа та водночас громадян держав, що вступають у військові конфлікти. Намагання примирити ці ідентичності, а також узгодити тривожні біблійні образи війни та вчення Христа про непротивлення злу викликали тривалі й напружені богословські дискусії. Їхня актуальність особливо зростає у наш час, коли російська агресія проти України поставила під питання усю систему міжнародного права та принцип непорушності кордонів, що сформувалися після Другої світової війни. Війна Росії проти України, що супроводжується величезними руйнуванням цивільної інфраструктури та численними злочинами проти людяності, ставить кожного християнина перед необхідністю прийняття рішень стосовно його місця і ролі у нових обставинах, спонукає до пошуку дієвих шляхів запобігання насильству та досягнення справедливого миру.

У рамках нової серії вже були проведені два заходи. Зокрема, перший семінар “Історичні та сучасні підходи до війни і миру у християнстві” відбувся 4 листопада 2022 р. в офісі інституту і на платформі Zoom за участі богословів, служителів євангельської традиції, серед яких Джошуа Серль, заступник директора аспірантури Сперджен коледжу у Лондоні, Ростислав Ткаченко, позаштатний науковий співробітник Євангелічного теологічного університету у Львові, Олег Борноволоків, старший викладач Української євангельської теологічної семінарії у Києві, Анатолій Бондаренко, керівник програми пастирського служіння Одеської богословської семінарії. Доповідачі розглянули питання як християнська теологія обґрунтовує першопричину війни і її природу, чи може людина протистояти злу, що має метафізичний характер; християнські теорії справедливої війни, перші визначення і їхнє становлення; осмислення війни і реакція на неї в євангельських церквах радянського і пострадянського контексту, а також як християнські спільноти практикували практику ненасильства і які висновки можуть

бути зроблені в сучасному контексті російсько-української війни; як християни можуть зробити свій внесок у розбудову миру та ін.

16 грудня 2022 р. відбувся другий семінар серії на тему “Безпека, насильство та вразливість у біблійній перспективі” за участі Хелен Пейнтер, директорки Центру вивчення Біблії та насильства у Брістольському баптистському коледжі, Джона Хетершоу, професора міжнародних відносин Ексетерського університету, фахівця із збройних конфліктів і політичної економії пострадянських держав Центральної Азії, а також Павла Шевчука, наукового співробітника Східноєвропейського інституту теології, дослідника сучасної політичної теології. Хелен Пейнтер поділилася своїм дослідженням сучасних моделей насилля, думками щодо того, звідки походить насилля, чи є християнська віра насильницькою за своєю суттю, а також як християнська мова може використовуватися для виправдання насилля.

Джон Хетершоу познайомив слухачів з основними тезами своєї майбутньої книги *Безпека після християнського світу (Security After Christendom)* та представив розділ, присвячений традиції християнського реалізму в міжнародних відносинах і богослов'ї, а також поділився роздумами щодо можливостей і перспектив розвитку богослов'я безпеки в сучасному світі. Павло Шевчук познайомив учасників з різними богословськими перспективами і критиками онтологізації насилля, шляхами її подолання, а також поділився власними поглядами щодо моделей сучасної політичної теології і їхнього застосування в контексті російсько-української війни.

У 2023 р. серія семінарів буде продовжена. Зокрема, відбудуться заходи на тему “Біблійне богослов'я примирення та відновне правосуддя” (17 березня) та “Мова Біблії і війна та мир” (19 травня).